

Trods generel tilbagegang øger nogle kommuner samarbejdet

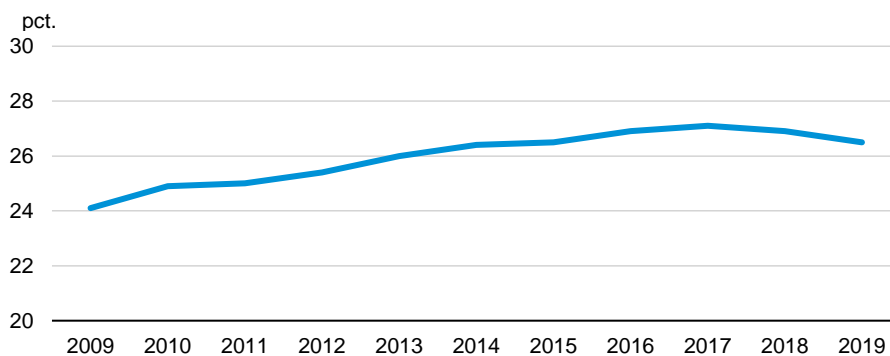
På trods af en generel tilbagegang i kommunernes samarbejde med private, er der tydelig fremgang at spore hos nogle kommuner. DI-beregninger viser, at der er store forskelle kommunerne imellem, og de viser, at kommunerne kan lære og blive inspireret af hinanden.

Fald i den overordnede IKU

Sammenlignet med 2018 har kommunerne samarbejdet mindre med de private virksomheder, hvis man måler på, hvor meget kommunerne sender i udbud, i 2019.¹ Samarbejdet er gået tilbage med 0,4 procentpoint. Dermed er andelen af opgaver, som kommunerne konkurrenceudsætter tilbage på 2014-niveauet. Samlet set er kommunernes konkurrenceudsættelse faldet med 0,6 procentpoint siden det højeste niveau i 2017.

Fald over to år i samarbejdet mellem offentlig og privat sektor

Udvikling i konkurrenceudsættelsesgraden (IKU)

Anm.: Indikatoren for konkurrenceudsættelse (IKU) angiver forholdet mellem konkurrenceudsatte driftsopgaver og den samlede mængde af udbudsegnede opgaver i en kommune
Kilde: Danmarks Statistik, Social- og Indenrigsministeriet samt DI-beregninger.

¹ DI Analyse (2020). Fald i kommunernes samarbejde med private virksomheder.

Flere af kommunerne har øget samarbejdet med private

Tilbagegangen dækker dog over modsatrettede bevægelser kommunerne imellem. For mens nogle kommuner går tilbage, har flere kommuner i høj grad øget samarbejdet med de private. I alt har 41 kommuner enten fastholdt eller øget deres andel af udbudte opgaver.

Det fremgår også, at de kommuner, som i højere grad udbyder opgaver ikke er placeret i én landsdel. Derudover er det ikke heller ikke alene borgerlige borgmestre, der i stigende omfang benytter sig af konkurrenceudsættelse.² Om end der er en overvægt af borgmestre fra Venstre og Konservative, der i højere grad har øget deres andel af udbudte opgaver relativt til socialdemokratiske borgmestre.

Kommuner med høj IKU øger yderligere

Top 10 kommuner målt ved fremgang og parti for borgmester (pct.-point)

Kommune	IKU (2019), pct.	Fremgang, pct.-point
Sorø Kommune (C)	29,9	2,3
Brønderslev Kommune (V)	33,4	2,0
Hvidovre Kommune (A)	24,3	1,9
Langeland Kommune (F)	25,2	1,3
Aabenraa Kommune (V)	28,0	1,3
Rebild Kommune (B)	23,5	1,3
Frederikssund Kommune (V)	31,4	1,3
Dragør Kommune (V)	28,6	1,2
Lyngby-Taarbæk Kommune (C)	26,0	1,0
Kerteminde Kommune (A)	24,2	1,0

Anm: C er Det Konservative Folkeparti, A er Socialdemokratiet, F er Socialistisk Folkeparti, B er Det Radikale Venstre, V er Venstre – Danmarks Liberale Parti.

Kilde: Danmarks Statistik, Social- og Indenrigsministeriet samt DI-beregninger.

Særligt de tekniske opgaver udbydes i højere grad

Der ses en positiv udvikling inden for alle opgaveområder undtagen for området 'sociale opgaver'. De ti kommuner med den højeste andel af udbudte opgaver har alle konkurrenceudsat mere inden for de fem opgaveområder, hvilket fremgår af den positive udvikling hos best practice-målet.³

Øget samarbejde modsvares af tilbagegang i andre kommuner

Udviklingen kan tolkes således, at den positive udvikling hos de bedst placerede kommuner, i stor udstrækning modsvarer den negative udvikling hos de resterende kommuner. Men det gælder ikke

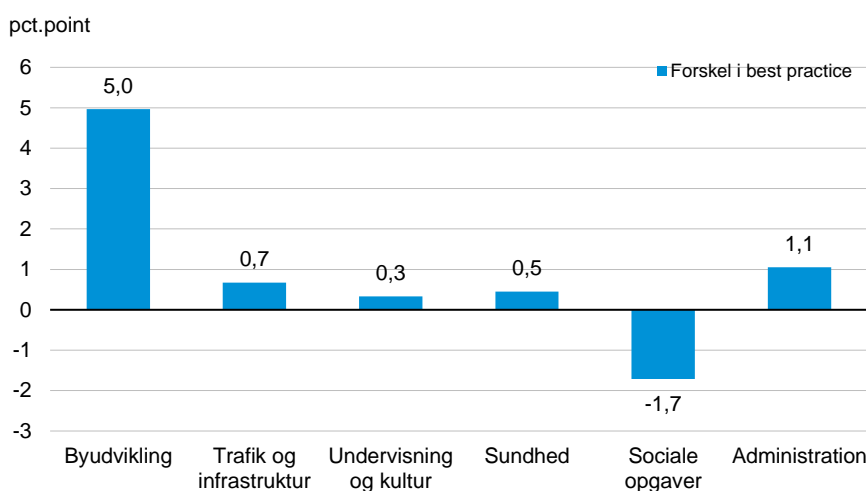
² Hvilket underbygger tidligere undersøgelser af byrådets politiske sammensætning og kommunens samarbejde med private virksomheder. Se eksempelvis Økonomi- og Indenrigsministeriet (2012). Indikator for Konkurrenceudsættelse.

³ For definition af best practice henvises til analysens metodeafsnit.

på alle områder. Eksempelvis er der fremgang at spore hos samarbejdet mellem kommunerne og de private virksomheder inden for bl.a. byudvikling samt trafik og infrastruktur.⁴

De bedste kommuner øger deres samarbejde med private yderligere inden for det tekniske område og administration

Udvikling i best-practice inden for de kommunale hovedkonti (år-til-år)

Anm.: For definition af best practice, se analysens metodeafsnit. Mængden af udbudseggede opgaver for hovedkontoen vedrørende sociale opgaver udgør tæt på 60 pct. af den samlede mængde af udbudseggede opgaver for alle hovedkonti. Derfor vil en negativ udvikling for denne hovedkonto naturligvis vægte højere.

Kilde: Danmarks Statistik, Social- og Indenrigsministeriet samt DI-beregninger.

Forskellene på tværs af kommunerne tyder på, at de enkelte kommuner kan lære af hinanden.⁵ Og øget konkurrenceudsættelse vil sandsynligvis betyde en udgiftsmæssig besparelse, og frigøre midler til mere borgernær velfærd. Eksempelvis vurderer VIVE, at en gennemsnitskommune vil kunne indhente besparelser på 0,7 mio. kr. ved at øge samarbejdet med private virksomheder på administrationsområdet med 1 pct.-point.⁶

⁴ Hovedkonto 0 indeholder naturbeskyttelse, kirkegårde, redningsberedskab og faste ejendomme. Det er funktioner som stadion og fritidsanlæg, grønne områder, boliger til flygtninge og miljøtilsyn, der er blandt de største poster.

Hovedkonto 2 indeholder opgaver inden for kollektiv trafik, havne og kommunale veje. Det er poster som vintertjeneste, vejvedligeholdelse, busdrift, parkering og driftsbygninger, der er blandt de største poster.

Hovedkonto 6 indeholder opgaver inden for administration og lønpuljer.

⁵ Magd, H. & Curry, A. (2003). Benchmarking: achieving best value in public sector organizations. *Benchmarking: An International Journal* Vol. 10 No. 3, pp. 261-286.

⁶ Thau, M. & Houlberg, K. (2020, 40). Økonomiske effekter af konkurrenceudsættelse på det kommunale administrationsområde. *VIVE*

Potentiale for gevinster mellem 3,5-5,0 mia. kr.

Ved indfrielse af målet om konkurrenceudsættelse tilsvarende best practice-niveauet, vil kommunerne tilsammen kunne indhente et potentiale på yderligere konkurrence om opgaver svarende til 35,9 mia. kr. DI vurderer, at der kan frigøres midler svarende til mellem 3,5 og 5,0 mia. kr.⁷

Definition af IKU

Metode

Kommunernes konkurrenceudsættelse bliver målt ved Indikator for Konkurrenceudsættelse (IKU), som er fastsat af Social- og Indenrigsministeriet. IKU'en beskriver forholdet mellem konkurrenceudsatte driftsopgaver og den samlede mængde af udbudsegne opgaver i en kommune. De konkurrenceudsatte opgaver består af de driftsopgaver, der varetages af private leverandører og kommunernes egne vundne bud.

I Sorø Kommune er der for 2019 registreret en konteringsfejl på hovedkonto 4 omhandlende Sundhed, hvilket betyder, at IKU'en ikke er medtaget i denne hovedkonto men i den samlede IKU, jf. Social- og Indenrigsministeriets metode.

Beregning af potentiale

Potentialet er estimeret ved at antage, at kommunerne samlet set konkurrenceudsætter tilsvarende best practice-målet inden for hver af de seks hovedkonti.

Ved at trække de faktiske udbudte opgaver fra best practice opnås herved den yderligere konkurrenceudsættelse, kommunerne tilsammen kunne skabe ved at løfte niveauet.

I den sammenhæng vurderer DI, at kommunerne kan opnå en gevinst på 10-15 pct. af udgifterne ved at konkurrenceudsætte deres driftsopgaver. Denne antagelse bygger på eksisterende studier om økonomiske effekter af konkurrenceudsættelse, læs mere herom i [Dokumentation for potentiale ved konkurrenceudsættelse](#).

Definition af best practice

DI definerer i denne analyse best practice som gennemsnittet for de ti kommuner, der inden for hver hovedkonto konkurrenceudsætter den største andel af de udbudsegne opgaver. Best practice for den samlede IKU svarer til, at kommunerne for hver hovedkonto når op på best practice.

⁷ Se analysens metodeafsnit for begrundelse herfor.